

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ (course outline)

Σκοπός του μαθήματος:

Σχεδόν όλες οι επαγγελματικές θέσεις εργασίας έχουν τον έλεγχο (ελεγκτική) ως βασικό στοιχείο των συνεχιζόμενων και στρατηγικών ενεργειών τους. Ενώ ένας περιορισμένος αριθμός θέσεων επικεντρώνεται αποκλειστικά στον εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο, το μεγαλύτερο πλήθος των πτυχιούχων θα εφαρμόσει αξιολόγηση κινδύνου, εσωτερικό έλεγχο, αξιολόγηση συστημάτων, ιδέες και τεχνικές ελέγχου παρόμοιες με εκείνες ενός ορκωτού ελεγκτή στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Έτσι, το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη της κατανόησης των φοιτητών σχετικά με τις κρίσιμες πτυχές της διαχείρισης μιας ανάθεσης διασφάλισης και ελέγχου: αποδοχή, σχεδιασμός, διαχείριση, ανάπτυξη συμπερασμάτων και αναφορών (reporting). Μετά την ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- να κατανοήσουν και να συμβουλεύουν σχετικά με τα κανονιστικά, επαγγελματικά και ηθικά ζητήματα που σχετίζονται με εκείνους που διενεργούν αναθέσεις διασφάλισης / ελέγχου (audit)
- να κατανοήσουν τις διαδικασίες που σχετίζονται με την αποδοχή και τη διαχείριση των αναθέσεων διασφάλισης / ελέγχου (audit) και τον τρόπο με τον οποίο οι διαδικασίες ανάθεσης διασφάλισης / ελέγχου (audit) μετριάζουν τους κινδύνους για εκείνους που διενεργούν τη ανάθεση
- να αναπτύξουν και να σχεδιάζουν αναθέσεις διασφάλισης / ελέγχου (audit) σύμφωνα με τους όρους των αναθέσεων και τα κατάλληλα ελεγκτικά πρότυπα
- Να καταλήγουν σε συμπεράσματα και να συντάσσουν αναφορές (reporting) σχετικά με τις αναθέσεις διασφάλισης / ελέγχου (audit) σύμφωνα με τους όρους των αναθέσεων και τα κατάλληλα ελεγκτικά πρότυπα.

Συνοπτικά ανά ενότητα θα καλυφθούν τα κάτωθι θέματα:

- Ενότητα 1:
  - Εισαγωγή:
    - Ορισμός διασφάλισης
    - Ορισμός ελέγχου/ελεγκτικής
  - Διάκριση αναθέσεων διασφάλισης / ελέγχου (audit) συναρτήσει της διάρκειας, των συμβαλλόμενων μερών (εσωτερικός, εξωτερικός, συσχετιζόμενος με κρατικούς φορείς), αντικειμένου-σκοπού
  - Χρήστες αξιόπιστων χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πάροχοι αξιόπιστων χρηματοοικονομικών πληροφοριών
  - Εγγενείς αδυναμίες των οικονομικών καταστάσεων
  - Ζήτηση για ελεγκτικές υπηρεσίες
  - Ο ρόλος του ελεγκτή - Ελεγκτικές εταιρείες – φορείς ελέγχου (N. 3604/2007 και N. 3693/2008)

Βιβλιογραφία: Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαιο 1.

➤ **Ενότητα 2:**

- Υπηρεσίες που παρέχονται από τις ελεγκτικές εταιρείες (υπηρεσίες διασφάλισης, σχετικές υπηρεσίες, συμβουλευτικές υπηρεσίες)
- Ευθύνη εκείνων που παρέχουν υπηρεσίες διασφάλισης (νομοθετικές, ηθική δεοντολογία και πρότυπα επαγγελματικής συμπεριφοράς, πρότυπα ποιοτικού ελέγχου)
- Περιγραφή υπηρεσιών διασφάλισης (σκοπός, αναγκαιότητα, βασικά στοιχεία)
- Έκφραση γνώμης από τον ορκωτό ελεγκτή
- Σύντομη ανασκόπηση επί των οικονομικών καταστάσεων
- Περιγραφή σχετικών υπηρεσιών (related services)
- Περιγραφή συμβουλευτικών υπηρεσιών

Βιβλιογραφία: Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαιο 2.

➤ **Ενότητα 3:**

- Εταιρική Διακυβέρνηση και Ελεγκτική
- Σκοπός εταιρικής διακυβέρνησης
- Εργαλεία εταιρικής διακυβέρνησης
- Πηγές ρυθμίσεων για θέματα εταιρικής διακυβέρνησης (USA SOX 2002, Οδηγία 2006/43/EC, L 3016/02 και N. 3091)
- Κώδικες εταιρικής διακυβέρνησης
- Χάσμα προσδοκιών ελεγκτικής
- Η ευθύνη των ελεγκτών
- Διαβάθμιση ποινικής ευθύνης με βάση την κείμενη νομοθεσία (N. 4449/2017 και N. 2190/1920)
- Ορισμός απάτης επί των οικονομικών καταστάσεων (κατηγορίες και παραδείγματα)
- Προειδοποιητικά σημάδια παραποίησης οικονομικών μεγεθών (red flags)

Βιβλιογραφία: Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαιο 4.

➤ **Ενότητα 4:**

- Έννοια επαγγελματικής κρίσης και διαδικασία λήψης αποφάσεων
- Σφάλματα στην διαδικασία λήψης αποφάσεων
- Ευρετική μέθοδος λήψης αποφάσεων
- Έννοια & περιεχόμενο του Κώδικα Δεοντολογίας
- Βασικές αρχές δεοντολογίας – προσφορά υπηρεσιών στο κοινό
- Ανεξαρτησία του ελεγκτή και Κώδικας Δεοντολογίας
- Ενσωμάτωση του Κώδικα Δεοντολογίας της IFAC στην Ελλάδα
- Απειλές της αντικειμενικότητας και ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή
- Δικλείδες προστασίες ενάντια στις απειλές της αντικειμενικότητας και ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή

Βιβλιογραφία: Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαιο 5.

- **Ενότητα 5:**
- Έννοια εύλογης παρουσίασης
  - Σκοπός του ελέγχου χρημ/κών κατ/σεων
  - Σκοπός ελέγχου και ισχυρισμοί διοίκησης
  - Έννοια, φύση, συλλογή ελεγκτικών τεκμηρίων
  - Σύγκριση της αξιοπιστίας των διαφορετικών κατηγοριών ελεγκτικών τεκμηρίων
  - Φύλλα εργασίας και φάκελος ελέγχου
- Βιβλιογραφία:** Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαιο 8.
- **Ενότητα 6:**
- Αναζήτηση και αναδοχή πελάτη
  - Σχεδιασμός του ελέγχου
  - Κατανόηση πελάτη & περιβάλλοντος
  - Εκτίμηση κινδύνων για σφάλματα
  - Επίπεδο σημαντικότητας
- Βιβλιογραφία:** Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαιο 9.
- **Ενότητα 7:**
- Έννοια και περιεχόμενο αναλυτικών διαδικασιών
  - Εφαρμογή αναλυτικών διαδικασιών
  - Είδη αναλυτικών διαδικασιών και μετρήσεων
- Βιβλιογραφία:** Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαιο 10.
- **Ενότητα 8:**
- Έννοια και δομή συστήματος εσωτερικών δικλίδων
  - Μέρη που επηρεάζουν τα συστήματα εσωτερικών δικλίδων
  - Συστατικά συστήματος εσωτερικών δικλίδων
  - Δικλίδες στις ΜΜΕ
  - Περιορισμοί των εσωτερικών δικλίδων
- Βιβλιογραφία:** Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαιο 11.
- **Ενότητα 9:**
- Αξιολόγηση εσωτερικών δικλίδων
  - Δοκιμασία εσωτερικών δικλίδων
- Βιβλιογραφία:** Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαιο 12.

➤ **Ενότητα 10:**

- Έννοια υπολειμματικού κινδύνου
- Μοντέλο κινδύνου ελεγκτικής
- Δοκιμασίες (τεστ) για σφάλματα
- Ανάπτυξη προγράμματος ελέγχου

Βιβλιογραφία: Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαια 11-15.

➤ **Ενότητα 11:**

- Επιλογή μονάδων για έλεγχο και υπολειμματικός κίνδυνος
- Έννοια δειγματοληψίας
- Κίνδυνοι δειγματοληψίας
- Είδη δειγματοληψίας και δειγμάτων
- Παρανοήσεις για τη δειγματοληψία

Βιβλιογραφία: Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαια 14, 16 και 17.

➤ **Ενότητα 12:**

- Η σημασία της έκθεσης ελέγχου και ορισμός
- Η έκδοση γνώμης και η ευθύνη του ελεγκτή
- Κατηγορίες έκδοσης γνώμης
- Εκθέσεις ελέγχου όταν υπάρχει διαφωνία μεταξύ του ορκωτού ελεγκτή και της διοίκησης της εταιρείας

Βιβλιογραφία: Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.. Κεφάλαια 20-21.

➤ **Ενότητα 13:**

- Μελέτες περιπτώσεων για συγκεκριμένα οικονομικά μεγέθη (λχ. Πωλήσεις, αποθέματα κ.ο.κ)
- Mini quizzes από το AUDIT AND ASSURANCE study manual 2020, της ICAEW

Προτεινόμενη βιβλιογραφία:

- Καραμάνης, Κωνσταντίνος (2008) Σύγχρονη ελεγκτική: Θεωρία και πρακτική σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. 1η έκδοση, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εταιρεία Ο.Π.Α. Α.Ε.
- Ειδικά Θέματα Ελεγκτικής: Ανάλυση Περιπτώσεων", Beasley Mark, Buckless Frank, Glover Steven, Prawitt, Broken Hill Publishers LTD εκδοτικός
- Οι σημειώσεις του μαθήματος

Πρόσθετη Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία :

- Porter, B., Hatherly, D. and Simon, J. (2014), *Principles of external auditing*. Wiley, Hoboken, NJ.
- Eilifsen, A., Messier, W. and Prawitt, D. (2014), *Auditing and assurance services*. McGrawHill, London
- *Handbook of International Auditing, Assurance, and Ethics Pronouncements*, International Federation of Accountants, New York. (available at <http://www.ifac.org>).

Χρήσιμες ιστοσλίδες:

- Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών: <http://www.soel.gr>
- Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων – ΕΛΤΕ: www.elte.org.gr
- The International Accounting Standards Committee – IASC : <http://www.iasc.org.uk/>
- The International Federation of Accountants - IFAC : <http://www.ifac.org/>
- The Institute of Chartered Accountants in England & Wales (ICAEW): <https://charteredaccountantsworldwide.com/institute/the-institute-of-charteredaccountants-in-england-and-wales-icaew/>